

Sygn. akt I Ca 218/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Dorota Twardowska /spr./

Sędziowie: SO Aleksandra Ratkowska

SR del. do SO Barbara Gobcewicz

Protokolant: st. sekr. sąd. Danuta Gołębiewska

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2013 r. w Elblągu

na rozprawie

sprawy z powództwa małoletniej J. P. reprezentowanej przez przedstawicielkę ustawową I. G.

przeciwko Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej w W.;

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Elblągu

z dnia 11 marca 2013 r., sygn. akt I C 1333/12

1. prostuje zaskarżony wyrok przez określenie pozwanego : Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna w W.;
2. zmienia zaskarżony wyrok w części uwzględniającej powództwo (punkt II) o tyle, że zasądza ustawowe odsetki od kwoty 5.104,25 zł (pięć tysięcy sto cztery złote dwadzieścia pięć groszy) od dnia 18 marca 2011 r. oraz od kwot :
  - 300,25 zł od dnia 18 marca 2011 r.,
  - 300,25 zł od dnia 11 kwietnia 2011r.,
  - 300,25 zł od dnia 11 maja 2011r.,
  - 300,25 zł od dnia 11 czerwca 2011r.,
  - 300,25 zł od dnia 11 lipca 2011r.,
  - 300,25 zł od dnia 11 sierpnia 2011r.,
  - 300,25 zł od dnia 11 września 2011r.,
  - 300,25 zł od dnia 11 października 2011r.,

- 300,25 zł od dnia 11 listopada 2011r.,
- 300,25 zł od dnia 11 grudnia 2011r.,
- 300,25 zł od dnia 11 stycznia 2012r.,
- 300,25 zł od dnia 11 lutego 2012r.,
- 300,25 zł od dnia 11 marca 2012r.,
- 300,25 zł od dnia 11 kwietnia 2012r.,
- 300,25 zł od dnia 11 maja 2012r.,
- 300,25 zł od dnia 11 czerwca 2012r.,
- 300,25 zł od dnia 11 lipca 2012r.,
- 300,25 zł od dnia 11 sierpnia 2012r.,
- 300,25 zł od dnia 11 września 2012r.,
- 300,25 zł od dnia 11 października 2012r.,
- 300,25 zł od dnia 11 listopada 2012r.,
- 300,25 zł od dnia 11 grudnia 2012r.,
- 300,25 zł od dnia 11 stycznia 2013r.,
- 300,25 zł od dnia 11 lutego 2013r.,
- 300,25 zł od dnia 11 marca 2013r.,
- 300,25 zł od dnia 11 kwietnia 2013r.,
- 300,25 zł od dnia 11 maja 2013r.,

3. oddała apelację w pozostałym zakresie;

4. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powódki J. P. kwotę 1.200 zł (jeden tysiąc dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za drugą instancję.

Sygn. akt I Ca 218/13

UZASADNIENIE

Powódka małoletnia J. P., zastępowana przez przedstawicielkę ustawową I. G., wniosła o ustalenie i zasądzenie od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. renty alimentacyjnej po zmarłym ojcu M. P. w wysokości 425,25 zł płatnej miesięcznie od dnia 1 czerwca 2012 roku do ukończenia przez powódkę 25 roku życia (płatnej z góry do 10 – ego dnia każdego miesiąca) oraz skapitalizowanej renty wyrównawczej w kwocie 9.908,25 zł od dnia śmierci ojca M. P. do dnia 30 czerwca 2012 roku wraz z odsetkami płatnymi od dnia 2 marca 2011 roku do dnia zapłaty, zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania. W uzasadnieniu pozwu wskazano, że w dniu 25 września 2009 roku miał miejsce wypadek komunikacyjny, wskutek którego zginął ojciec powódki M. P.. Powódka zgłosiła pozwanemu roszczenie o ustalenie prawa do renty. W wyniku przeprowadzonego postępowania likwidacyjnego przyznano jej rentę

w wysokości 125 zł miesięcznie. W ocenie powódki obecne dochody gospodarstwa domowego są mniejsze o 425,25 zł niż były za życia M. P..

Pozwany (...) Spółka Akcyjna w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki zwrotu kosztów procesu wskazując, że powódka w żaden sposób nie wykazała i nie udowodniła potrzeb, które uzasadniałyby zasądzenie renty alimentacyjnej w wyższej wysokości niż dotychczas przyznana.

Wyrokiem z dnia 11 marca 2013 r. Sąd Rejonowy w E. :

I. zasądził od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powódki J. P. rentę w wysokości po 425,25 zł miesięcznie od 1 czerwca 2012 r. płatną z góry do 10 – go każdego miesiąca nie dłużej niż do ukończenia przez powódkę 25 roku życia;

II. zasądził od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powódki J. P. kwotę 9608 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 18 marca 2011 r. do dnia zapłaty;

III. oddalił powództwo w pozostałym zakresie;

IV. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3153 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Rozstrzygnięcie było wynikiem następujących ustaleń faktycznych i oceny prawnej dokonanej przez Sąd pierwszej instancji:

W dniu 25 września 2009 roku doszło do wypadku komunikacyjnego, wskutek którego zmarł ojciec powódki – M. P.. Wypadek komunikacyjny został spowodowany przez A. Z., który posiadał ubezpieczenie w firmie (...) Spółka Akcyjna w W.. W dniu zdarzenia, to jest w dacie śmierci ojca, powódka miała ukończone 2 lata. Przed wypadkiem M. P. i I. G.(dawniej B.) – rodzice powódki mieszkali razem prowadząc wspólne gospodarstwo domowe, pozostając ze sobą w nieformalnym związku. M. P. wywiązywał się z obowiązków rodzicielskich. Za lata 2007-2008 średni dochód zmarłego M. P. wyniósł 2.998,45 zł, a dochód w tych latach na osobę w gospodarstwie domowym powódki wynosił 1.468,88 zł. W okresie bezpośrednio przed wypadkiem, lipiec-wrzesień 2009 M. P. uzyskał średni dochód w wysokości 3.207, 02 zł.

Aktualnie powódka otrzymuje rentę rodzinną w wysokości 771 zł, a także rentę wypłacaną przez pozwanego w kwocie 125 zł miesięcznie. Matka małoletniej powódki uzyskuje dochód w wysokości około 1.300 zł netto miesięcznie. Miesięczne koszty utrzymania małoletniej powódki wynoszą około 1.500 zł, dodatkowe koszty ponoszone są w związku z wyjazdami dziecka na wypoczynek.

W ocenie Sądu Rejonowego powództwo prawie w całości zasługiwało na uwzględnienie. Sąd pierwszej instancji wskazał, że podstawę prawną roszczenia, z którym wystąpiła powódka stanowił art. 446 § 2 k.c. w zw. z art. 446 § 1 k.c., którym daje uprawnienie do żądania od zobowiązanego do naprawienia szkody renty obliczonej stosownie do potrzeb poszkodowanego oraz do możliwości zarobkowych i majątkowych zmarłego przez czas prawdopodobnego trwania obowiązku alimentacyjnego, jeżeli wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia nastąpiła śmierć poszkodowanego, przez osobę, względem której ciążył na zmarłym ustawowy obowiązek alimentacyjny. Takiej samej renty mogą żądać inne osoby bliskie, którym zmarły dobrowolnie i stale dostarczał środków utrzymania, jeżeli z okoliczności wynika, że wymagają tego zasady współżycia społecznego.

Zdaniem Sądu Rejonowego, ustalając możliwości zarobkowe zmarłego M. P. należało brać pod uwagę zarówno dochody z pracy uzyskiwane przez niego w latach 2007, 2008, jak i dochody uzyskiwane bezpośrednio przed zdarzeniem, bowiem podstawą zasądzenia renty jest usprawiedliwiony wniosek, że w normalnym rozwoju wypadków, gdyby osoba poszkodowana nie doznała szkody, wykonywałaby pracę zarobkową. Zwrócono uwagę, że zarówno z deklaracji PIT 11, jak i z zaświadczenia z zakładu pracy M. P. wynagrodzenie to ulegało stałemu wzrostowi i w ostatnich trzech miesiącach życia kształtowało się na poziomie 3.207, 02 zł netto, natomiast w 2008 roku wynosiło 3.045,94

zł, zaś w 2007 roku 2.950,95 zł. Sąd Rejonowy podkreślił przy tym, że zmarły podwyższał swoje kwalifikacje, co niewątpliwie mogłoby w późniejszym okresie dodatkowo przełożyć się na wzrost uzyskiwanych przez niego dochodów.

Z tych względów Sąd pierwszej instancji przyjął jako podstawę ustalania możliwości majątkowych i zarobkowych M. P. kwotę 3.207, 02 zł. Sąd pierwszej instancji wziął również pod uwagę możliwości zarobkowe przedstawicielki ustawowej małoletniej powódki – I. G., wskazując, że w 2009 roku jej dochód kształtował się na poziomie 1.408, 20 zł, zaś aktualnie osiąga ona dochód w wysokości 1.300 zł netto miesięcznie. Łączny dochód w gospodarstwie domowym małoletniej powódki przed śmiercią M. P. wynosił około 4.615 zł, aktualnie dochód ten wynosi 2.196 zł (wynagrodzenie matki dziecka, a także świadczenia uzyskiwane przez J. P. od pozwanego i ZUS). Zatem na powódkę przypadła w 2009 roku kwota 1.538, 33 zł, aktualnie jest to kwota rzędu 1.098 zł. Podkreślono, że koszt utrzymania J. P. wynosi miesięcznie około 1.500 zł. Sąd Rejonowy zauważył, iż wypłacana renta rodzinna i renta wypłacana przez pozwanego nie rekompensują uszczerbku w postaci świadczenia alimentacyjnego, do którego zobligowany był M. P. wobec córki. W normalnie funkcjonującej rodzinie, a do takiej zaliczyć należałoby rodzinę powódki świadczenia materialne ojca na rzecz dziecka nie ograniczają się tylko i wyłącznie do bieżących świadczeń alimentacyjnych odpowiadających usprawiedliwionym potrzebom dziecka i możliwością zarobkowym i majątkowym zobowiązanego przez czas prawdopodobnego trwania obowiązku alimentacyjnego, których utrata może być rekompensowana świadczeniem rentowym dochodzonym na podstawie art. 446 § 2 k.c. Zasadą jest, iż świadczenia rodziców na rzecz dziecka przekraczają te obligatoryjne i standardowe świadczenia, poziom materialny życia rodzica ma bezpośrednie przełożenie na poziom życia dziecka, co wyraża się nie tylko na życiu na „odpowiednim poziomie”, ale także na wsparciu materialnym w ważnych dla dziecka wydarzeniach w jego życiu. W okolicznościach niniejszej sprawy, zdaniem Sądu pierwszej instancji, nie ma żadnych podstaw do twierdzenia, by powódka nie uzyskała takiego wsparcia, a przeciwnie nieodwracalnie je utraciła. Biorąc to wszystko pod uwagę Sąd Rejonowy uznał, iż żądana renta w kwocie 425, 25 zł nie jest wygórowana i w punkcie I wyroku zasądził na rzecz J. P. kwotę po 425,25 zł miesięcznie płatną z góry do 10 dnia każdego miesiąca, począwszy od 01 czerwca 2012 r. nie dłużej niż do ukończenia przez powódkę 25 roku życia.

Dalej stwierdzono, że za okres od października 2009 roku do chwili wydania wyroku w niniejszej sprawie renta ta stała się wymagalna. Pozwany za okres od października 2009 r. do czerwca 2012 r. wypłacał małoletniej powódce 125 zł miesięcznie. Różnica między kwotą należną powódce miesięcznie, a kwotą wypłacaną wynosi więc 300,25 zł miesięcznie. Wymagalne w dniu wydawania wyroku były świadczenia za miesiące od października 2009r. do maja 2012 roku (włącznie), czyli za 32 miesiące. Suma należnych, a niewypłaconych świadczeń, za cały ten okres daje kwotę 9.608 zł, którą zasądzono na rzecz powódki w punkcie II wyroku wraz z odsetki od dnia 18 marca 2011 roku do dnia . W pozostałej części dotyczącej miesiąca czerwca 2012 roku, z uwagi na zasądzenie renty od tego miesiąca oraz odsetek od dnia 02 marca 2011 roku Sąd Rejonowy oddalił powództwo(punkt III wyroku).

Wskazano ponadto, że odsetki orzeczone w punkcie II wyroku zasądzono na mocy art. 481 k.c. i art. 14 ust. 1 i 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Sąd Rejonowy wskazał, że z akt szkodowych wezwanie do ustalenia renty alimentacyjnej na rzecz małoletniej J. P. w kwocie 804,23 zł pozwany otrzymał w dniu 15 lutego 2011 roku. Pozwany nie podnosił, by wypłata renty była niemożliwa w terminie 30 dni od dnia złożenia wezwania do jej ustalenia. Zatem w ocenie Sądu Rejonowego odsetki należały się od dnia 18 marca 2011 roku.

W punkcie IV wyroku Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 3.153 zł tytułem zwrotu kosztów procesu na podstawie art. 98 §1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c., stosując zasadę odpowiedzialności za wynik procesu.

W apelacji pozwane Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna w W. (które w dniu 28 grudnia 2012 r. przejęło (...) Spółkę Akcyjną w W.) zaskarżył powyższy wyrok w części uwzględniającej powództwo i w zakresie orzeczenia o kosztach procesu (sprostowanie zakresu zaskarżenia na rozprawie apelacyjnej). Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1) naruszenie przepisu art. 233 k.p.c. polegające na niewłaściwym dokonaniu przez Sąd oceny zebranego w toku postępowania materiału dowodowego oraz braku wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego;

- 2) naruszenie przepisu art. 446 § 2 k.c. polegające na zasądzeniu na rzecz powódki J. P. renty w wysokości 425,25 zł miesięcznie podczas, gdy z okoliczności sprawy wynika, że możliwości finansowe zmarłego nie pozwalałyby mu nałożenie na rzecz powódki przedmiotowej kwoty,
- 3) nieusuwalną sprzeczność między treścią rozstrzygnięcia, a treścią jego uzasadnienia,
- 4) nie rozważenie okoliczności istotnych w sprawie,
- 5) dowolną, a nie swobodną ocenę materiału dowodowego.

Wskazując na powyższe pozwany wniósł o zmianę wyroku i oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w obu instancjach według norm przepisanych. Ewentualnie domagał się uchylecia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu wraz z rozstrzygnięciem o kosztach instancji odwoławczej.

Motywuując swe stanowisko skarżący wskazał, że Sąd Rejonowy dokonał błędnej i dowolnej oceny możliwości zarobkowych zmarłego. Analizując bowiem wysokość uzyskiwanego przez niego wynagrodzenia na przestrzeni ostatnich dwóch lat przed śmiercią uznać należy, iż średniomiesięczny dochód uzyskiwany przez zmarłego ojca powódki wynosił odpowiednio w roku 2007 - 2.950.96 zł miesięcznie brutto, w roku 2008 - 3.046.94 zł miesięcznie brutto, w roku 2009 zaś - 1.877.60 zł miesięcznie brutto, nie zaś wskazane przez Sąd Rejonowy 3.207,02 zł netto. Powyższe kwoty, zdaniem pozwanego, winny być nadto pomniejszone o należne składki ZUS. Powyższe jednak winno być zostać ustalone w oparciu o PIT-37, których powódka w ogóle nie przedłożyła.

Skarżący podkreślił, że przyjęcie w powyższej sytuacji za średniomiesięczne dochody zmarłego średniego dochodu z okresu 3 miesięcy poprzedzających jego zgon jest całkowicie nieadekwatne do rzeczywiście osiągniętych przez zmarłego dochodów, albowiem dochód z września 2009 roku (5.733,65 zł) ponad dwukrotnie przewyższa jego poprzednie średniomiesięczne wynagrodzenie (2.008,88 oraz 1.878,54 zł). W dochodzie z września 2009 roku świadczeń przyznanych zmarłemu od pracodawcy oraz ZUS. Stąd też obiektywnym wskaźnikiem wysokości średniego miesięcznego wynagrodzenia uzyskiwanego przez zmarłego winno być nie zaświadczenie o uzyskanych dochodach z dnia 23.02.2010 r. na którym Sąd się oparł, ale PIT 37, którego strona powodowa nie przedłożyła, bądź też ostatecznie przedstawiony przez powódkę PIT 11, albowiem jedynie dokumenty podatkowe odzwierciedlają wysokość stałych, faktycznie uzyskiwanych przez zmarłego dochodów.

Przy przyjęciu zaś miesięcznych dochodów zmarłego na poziomie średnich dochodów z lat 2007-2008 oraz dochodów matki powódki z tego okresu, średni miesięczny dochód na każdego z członków rodziny wynosił 974,94 zł, co przy aktualnym ustalonym przez Sąd dochodzie na poziomie ponad 1.000,00 zł wskazuje na prawidłowość wyliczonej przez pozwanego renty i brak przesłanek do jej ustalenia na wyższym poziomie. W ocenie skarżącego nawet gdyby wskazana przez stronę powodową kwota 1500,00 zł miesięcznie odpowiadała potrzebom powódki to przy średnim dochodzie ojca rzędu 1.800- 2.000,00 zł oraz dochodzie matki 1.400 zł potrzeby te przed śmiercią ojca nie były w takim stopniu zaspakajane. Brak jest zatem podstaw do przyjęcia by znajdowało uzasadnienie przyznanie powódce renty w żądanej przez nią wysokości. Jednocześnie pozwany zaznaczył, iż Sądowi pierwszej instancji nie udało się uniknąć nieusuwalnych sprzeczności między treścią rozstrzygnięcia a jego uzasadnieniem. Wskazano, iż pozwany do dnia dzisiejszego dobrowolnie uiszcza na rzecz powódki kwotę 125 złotych miesięcznie. Sąd Rejonowy zaś mimo uznania, iż „różnica między kwota należna powódce, a kwotą wypłacaną wynosi 300,25 zł miesięcznie" co stało się podstawą do obliczenia wysokości skapitalizowanej renty, zasądził od pozwanego na rzecz powódki miesięczną rentę w wysokości 425,25 zł od dnia 1 czerwca 2012 r.

W odpowiedzi na apelację powódka J. P. wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów postępowania za drugą instancję.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja okazała się uzasadniona tylko w niewielkiej części, dotyczącej przyjętej przez Sąd pierwszej instancji daty wymagalności roszczenia o zapłatę odsetek za opóźnienie.

Nietrafne okazały się zarzuty naruszenia przepisów art. 233 § 1 k.p.c. w odniesieniu do oceny możliwości zarobkowych zmarłego, a w konsekwencji także zarzut naruszenia art. 446 § 2 k.c. Wbrew stanowisku wyrażonemu w apelacji, należną powódce rentę obliczono w oparciu o uzyskiwany przez M. P. dochód netto, co wynikało z analizy treści zaświadczenia z dnia 23 lutego 2010 r. wystawionego przez pracodawcę zmarłego. Zgodnie z tym zaświadczeniem średni miesięczny przychód ojca powódki za lipiec, sierpień i wrzesień 2009 r. wynosił 4.024,12 zł, zaś średni miesięczny dochód – 3.207,02 zł. Przyznać należy rację skarżącemu, że dochód za miesiąc wrzesień 2009 r. z pewnością nie obejmował jedynie wynagrodzenia za pracę, skoro ponad dwukrotnie przewyższał dochód uzyskany w poprzednich miesiącach. Z deklaracji PIT 11 wynika, iż średni miesięczny dochód M. P. był nieco niższy i wynosił w 2007 r. około 2.950 zł, zaś w 2008 r. – 3.046 zł (wprawdzie średni miesięczny dochód za 2009 r. wynosił 1.877 zł, ale obejmował jedynie 9 miesięcy, a zatem nie mógł być uznany za miarodajny). Wskazać jednak trzeba, że wyznacznikiem wysokości renty, o której mowa w przepisie art. 446 § 2 k.c., nie są faktyczne (realne) dochody, lecz możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego do alimentacji. Przy ustalaniu zakresu zobowiązania zmarłego, który był obciążony obowiązkiem alimentacyjnym, Sąd musi dokonać oceny nie tylko możliwości zarobkowych i majątkowych zmarłego, musi uwzględnić hipotetyczne możliwości zarobkowe zmarłego, biorąc pod uwagę możliwości na rynku pracy, kształtowanie się wysokości wynagrodzenia w danej dziedzinie, zakres kwalifikacji zawodowych zmarłego. W tym kontekście podzielić należy stanowisko Sądu pierwszej instancji, że wobec młodego wieku ojca powódki, należało zasadnie przypuszczać, że jego wynagrodzenie w przyszłości uległoby zwiększeniu.

Odnosząc się do zarzutów skarżącego trzeba też wskazać, iż przesłanka „potrzeb uprawnionego” w rozumieniu przepisu 446 § 2 k.c. może obejmować wszystkie potrzeby uprawnionego, których został on pozbawiony w wyniku czynu niedozwolonego, rzeczywiście zaspokajane przez zmarłego, niezależnie od tego, czy mieściły się one, czy też wykraczały poza granice „usprawiedliwionych potrzeb” uprawnionego w rozumieniu przepisu art. 135 k.r.o. Celem renty jest bowiem restytucja, w granicach możliwych do zrealizowania, tego stanu rzecz, jaki istniał w chwili śmierci bezpośrednio pokrzywdzonego (porównaj: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2012 r. , sygn. akt IV CSK (...), Lex 1212823). Wśród potrzeb małoletniej powódki, które były zaspokajane przez zmarłego, jej matka I. G. wymieniła wydatki związane z uczęszczaniem dziecka do przedszkola, z zakupem ubrań, środków higieny, leków oraz wyżywienia na łączną kwotę 960 zł oraz koszty związane z utrzymaniem mieszkania w kwocie 180 zł (w części, która przypada na małoletnią powódkę). Słusznie też Sąd pierwszej instancji zwrócił uwagę, że zaspokojenie potrzeb dziecka nie ogranicza się jedynie do zapewnienia mu bieżących środków utrzymania. W typowej, normalnie funkcjonującej rodzinie, a do takich należała rodzina powódki, świadczenie rodziców na rzecz dzieci obejmuje też wsparcie w ważnych dla dziecka wydarzeniach, takich jak komunია, ślub, studia. Takiego wsparcia powódka została przez czyn niedozwolony pozbawiona, co niewątpliwie również należało uwzględnić, ustalając wysokość należnej jej renty, tym bardziej, że czas prawdopodobnego obowiązku alimentacyjnego ustalono niespornie do 25 roku życia.

Z tych przyczyn Sąd Okręgowy uznał, że wyrok w części zasądzającej rentę zapadł bez naruszenia przepisu art. 446 § 2 k.c., gdyż ustalona przez Sąd pierwszej instancji renta uwzględnia zarówno potrzeby małoletniej, jak i możliwości zarobkowe i majątkowe zmarłego. Podkreślić przy tym trzeba, że Sąd odwoławczy nie zauważył akcentowanej przez skarżącego sprzeczności pomiędzy treścią rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji, a jego uzasadnieniem. Wyjaśnić należy, że w punkcie pierwszym wyroku przesądzono, iż od 1 czerwca 2012 r. renta ma być wypłacana powódce w kwocie 425,25 zł. W punkcie drugim wyroku Sąd pierwszej instancji dokonał natomiast kumulacji świadczeń za okres, co do którego pozwany pozostaje w zwłoce z ich zapłatą. Okres ten obejmował 32 miesiące, a wysokość zaległego świadczenia ustalono na kwotę 300,25 zł, która odpowiada różnicy pomiędzy kwotą renty ustalonej przez Sąd (425,25 zł) i wypłacaną dobrowolnie przez pozwanego (125 zł).

Niemniej jednak zwrócić należy uwagę, że dokonując kumulacji świadczeń za okres od października 2009 roku do maja 2012 roku Sąd Rejonowy zasądził odsetki od dnia 18 marca 2011 r., czym dopuścił się naruszenia prawa

materialnego, to jest przepisu art. 481 § 1 k.c. Sąd Okręgowy musiał wziąć pod uwagę opisane wyżej uchybienie z urzędu, pomimo iż nie zostało podniesione w zarzutach apelacji, gdyż mieściło się ono w granicach zaskarżenia.

Wskazać trzeba, że powódka rzeczywiście wezwała pozwanego do ustalenia na jej rzecz renty pismem, które wpłynęło do niego w dniu 15 lutego 2011 r. W dniu 18 marca 2011r. (po upływie 30 dni od momentu wpływu pisma do ubezpieczyciela) pozwany popadł zatem w opóźnienie ze spełnieniem świadczeń, ale tylko za okres od października 2009 roku do marca 2011 roku (data wezwania 15 lutego 2011 r. przypadała po 10 dniu miesiąca, ustalonej jako dzień płatności kolejnych rent, tj. po 10 lutego 2011 r.). Natomiast co do świadczeń należnych za okres od kwietnia 2011 r. do maja 2011 r., początek opóźnienia wyznaczały daty uchybienia terminowi płatności poszczególnych rat. Oczywistym jest bowiem, że w dniu 18 marca 2011 r. świadczenia główne za ten okres nie były jeszcze wymagalne, a więc nie mogło powstać zobowiązanie uboczne do świadczenia odsetek. Roszczenie o odsetki za opóźnienie staje się wymagalne zawsze dopiero po bezskutecznym upływie czasu, w którym należało wykonać świadczenie główne.

Z tych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w części uwzględniającej powództwo (punkt II) o tyle, że zasądził odsetki ustawowe od kwoty 5.104,25 zł (300,25 zł x 17 rat obejmujących świadczenie za okres od października 2009 roku do lutego 2011 roku) od dnia 18 marca 2011 r. oraz od kwoty 300,25 zł od dnia 18 marca 2011 r. Odnośnie pozostałych kwot renty Sąd Okręgowy orzekł, mając na uwadze ustalony przez Sąd pierwszej instancji termin płatności. Skoro więc ustalono, iż renta będzie płatna z góry do 10 – ego dnia każdego miesiąca, to początek opóźnienia pozwanego w płatności poszczególnych rat przypadał na dzień 11 każdego miesiąca. Zatem należało zasądzić ustawowe odsetki za okres opóźnienia różnicy w wypłacie poszczególnych rent przypadających dalej od dnia 11 kwietnia 2011 r. do dnia 11 maja 2012 r., bowiem świadczenie w punkcie I zaskarżonego wyroku zasądzono zgodnie z żądaniem począwszy do dnia 01 czerwca 2012 r.

W pozostałym zakresie na podstawie art. 385 k.p.c. apelację pozwanego oddalono jako bezzasadną.

Zmiana wyroku Sądu pierwszej instancji dotyczyła niewielkiej części roszczenia o zapłatę należności ubocznej, w związku z czym nie pociągnęła za sobą modyfikacji orzeczenia o kosztach procesu poniesionych przed Sądem pierwszej instancji. W postępowaniu apelacyjnym powódka uległa w stronie pozwanej tylko co do niewielkiej części swego żądania, w związku z czym należał jej się zwrot wszystkich poniesionych przez nią kosztów postępowania (art. 100 zd. 2 k.p.c.). Koszty te ograniczały się do wynagrodzenia pełnomocnika (§ 6 pkt 5 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu – Dz. U. 2013, poz. 461 j.t.)

Na podstawie art. 350 § 1 i 3 k.p.c. sprostowano zaskarżony wyrok przez prawidłowe oznaczenie pozwanego jako: Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna w W. w związku z dokonany w dniu 28 grudnia 2012 r. przekształceniem w postaci przejęcia (...) Spółki Akcyjnej w W. przez Towarzystwo (...) Spółkę Akcyjną w W..